

Helsingin kaupungin liikennelaitos
OSAVUOSIKATSAUS 1.1. – 31.3.2013

HKLjk 2.5.2013

Yhteisön nimi: Helsingin kaupungin liikennelaitos/konserni

Ajalta: 1.1.-31.3.2013

Toimintaympäristö ja toiminta

HKL toimii raitiovaunu- ja metroliikenteen tuottajana sekä Helsingin raideliikenneinfran kehittämisestä ja ylläpidosta vastaavana organisaationa. HKL tuottaa liikenne- ja infrapalveluja Helsingin seudun liikenne –kuntayhtymälle. HSL vastaa Helsingin seudun joukkoliikenteen järjestämisestä.

HKL:n toiminta perustuu raitiovaunu- ja metroliikennettä sekä Suomenlinnan liikennettä koskeviin liikennöintisopimuksiin sekä joukkoliikenneinfran kehittämistä ja ylläpitämistä koskevaan infrasopimukseen. Liikennöintisopimuksilla HSL ostaa HKL:ltä liikennepalveluja, infrasopimuksella HSL taas osallistuu HKL:n omistaman infran pääoma- ja ylläpitokustannuksiin.

Metro- ja raitioliikenteen matkustajamäärät ovat lisääntyneet tammi-maaliskuussa edelliseen vuoteen verrattuna. Metroliikenteessä tehtiin 17,3 milj. matkaa (2012: 16,8) ja raitioliikenteessä 14,7 milj. matkaa (2012: 14,6).

Tuottavuuden parantaminen ja mittaus

HKL:n tuottavuusmittarin suoritteena käytetään raitio- ja metroliikenteen paikkakilometrejä painotettuna liikennöinti- ja infrakorvauksien indeksien mukaan. Panoksena mittarissa käytetään kokonaismenoja.

HKL:n tuottavuusindeksi alkaa vuodesta 2010 (2010=100). Indeksiluku on ennusteen mukaan 104 (2012: 105).

Liikevaihto ja tulos

Koko vuoden liikevaihdon arvioidaan olevan 148,8 milj. euroa eli 1,2 milj. euroa tulosbudjettia vähemmän. Liikevaihto koostuu HSL:ltä laskutettavista raitio-, metro- ja lauttaliikenteen liikennöintituloista sekä joukkoliikenneinfran ylläpitotuloista ja kaupungin tuesta infrainvestointien pääomakuluihin. Liiketoiminnan muita tuottoja on kertymässä 0,4 milj. euroa budjetoitua enemmän.

Henkilöstökuluja on toteutumassa 0,6 milj. euroa ja palvelujen ostoja 0,4 milj. euroa budjettia vähemmän.

Rahoituskuluja on toteutumassa 0,5 milj. euroa budjetoitua vähemmän. Korkotaso on pysymässä hyvin matalalla tasolla vuonna 2013.

Koko vuoden tulosenuste ennen tilinpäätössiirtoja on 4,0 milj. euroa eli 1,0 milj. euroa

Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaitos

budjetoitua parempi (ilman korvausta peruspääomalle tulosennuste ennen tilinpäätössiirtoja on 12,4 milj. euroa).

HKL:n koko vuoden tulosennuste tilinpäätössiirtojen jälkeen on 1,0 milj. euroa.

Investoinnit

Investointien toteutumisennuste on 120,0 milj. euroa, kun tulosbudjetin investoinnit ovat 147,3 milj. euroa. Uuteen Koskelaan varikkoon budjetoidusta 10,0 milj. eurosta on toteutussa 0,3 milj. euroa ja bussijokeriin varatuista 16,5 milj. eurosta on toteutussa 6,0 milj. euroa.

Tilikauden suurimmat investoinnit ovat automaattimetron maksut 19,6 milj. euroa, metrovarikon rakentaminen 13,9 milj. euroa, uusien metrovaunujen ennakkomaksu 12,6 milj. euroa, vanhojen metrovaunujen automatisointi 7,5 milj. euroa ja uudet raitiovaunut 7,1 milj. euroa.

Rahoitus

HKL:n kassavarat ovat -7,7 milj. euroa 31.3.2013 (31.12.2012: -13,5). Vuoden 2013 lopussa käytettävissä olevien kassavarojen (rahavarat ja kaupungin yhdystili) ennustetaan olevan 4,6 milj. euroa.

HKL nostaa uutta ulkoista lainaa 108,0 milj. euroa vuonna 2013 (TB: 115,0).

Vastuusitoumukset

HKL:n lainat kaupungilta ovat 25,0 milj. euroa ja muut lainat 100,0 milj. euroa 31.3.2013. Muista lainoista 50,0 milj. euroa on nostettu Pohjoismaiden investointipankilta ja 50,0 milj. euroa Euroopan investointipankilta.

Henkilöstö

HKL:n henkilöstömäärä oli 1 024 henkilöä 31.3.2013 (31.3.2012: 1 019). Vuoden 2012 lopussa henkilöstömäärä oli 1 023. Keskimäärin tammi-maaliskuussa henkilöitä oli 1 022, kun vastaavalla kaudella vuonna 2012 henkilöitä oli keskimäärin 1 014.

Henkilöstökuluja on kertynyt tammi-maaliskuussa 11.383.597,92 euroa (2012: 10.802.288,36).

Merkittävät tapahtumat liikelaitoksen toiminnassa raportointijaksolla ja tulevaisuuden näkymät

Tavoiteohjelman 16.10.2012 hyväksytty päivitetty tavoiteohjelmakirjanen jaettiin tammi-kuussa koko henkilökunnalle.

Osavuositiedustuksen aikana metrovarikon laajennustyöt, Siilitien metroaseman peruskorjaus ja Vuosaaren sähkönsyöttöaseman rakentaminen jatkuivat. Kauden aikana Ruoholahden liukuportaiden peruskorjaus valmistui ja Kampin eteläpään liukuportaiden peruskorjaus käynnistyi.

Keväällä aloitettavaksi suunnitellun Myllypuron aseman peruskorjauksen aloittaminen siirtyi merkittävästi, koska johtajistokäsittelyssä aseman peruskorjaussuunnitelmat palautettiin uudelleen valmisteltaviksi. Uusitun suunnitelman laatiminen käynnistettiin välittömästi ja se tulee olemaan merkittävästi esitettyä suunnitelmaa (27,3 M€) halvempi, koska uudessa suunnitelmassa ei tulla siirtämään rataa eikä tässä vaiheessa varautumaan aseman päälle rakentamiseen.

Automaattimetron tilanne pysyi edelleen kriittisenä. Kesän 2012 etenemissopimuksessa sovittuun aikatauluun Siemens ilmoitti joulukuussa 2012 merkittävän poikkeaman, jonka mukaan kolmen ensimmäisen M100-junayksikön automatisoinnin valmistuminen siirtyy kuudella kuukaudella joulukuusta 2012 kesäkuuhun 2013. Tämä siirtää vastaavasti eteenpäin M200-sarjan kolmen ensimmäisen junayksikön automatisointia sekä kaikkien loppujen junayksiköiden sarjatuotantona tehtävää automatisointia. Projektin kokonaisaika-
tauluun eli Länsimetron käynnistymiseen vuoden 2015 lopulla ei kuitenkaan ole tullut muutosta. Aikataulun pitäminen edellyttää Siemensiltä kuitenkin sekä nopeuttamistoimia että nyt suunniteltujen aikataulujen pitämistä.

Tällä hetkellä projekti siis etenee etenemissopimuksessa 2012 päätetyn kokonaisaika-
taulun mukaisesti niin, että Länsimetro voidaan ottaa liikennekäyttöön sovitun mukaisesti vuoden 2015 lopulla. Siemensin ilmoituksen mukaan täysin automaattiseen ajoon siirtyminen (liikennöinti ilman kuljettajia) siirtyy kuitenkin kaksi kuukautta myöhempään ajankohtaan eli loppusyksyyn 2016.

Länsimetron rakentaminen on laajasti käynnissä. Ajotunneleista oli maaliskuun loppuun mennessä louhittu 5.835 m (100 % ajotunneleiden kokonaispituudesta). Ratatunneleista oli maaliskuun loppuun mennessä louhittu 23.520 m (84,6 % kokonaispituudesta). Helsingissä ratatunneleista on louhittu 98,3 % ja Espoossa 78,9 %.

Uusien raitiovaunujen suunnittelu ja toteutus jatkui. Osavuoden aikana kahden ensimmäisen vaunun rakentaminen Transtechin Otanmäen tehtaalla jatkui ja ne saapuvat testiajoihin Helsinkiin kesäkuussa. Varsinaiset toimitukset (38 vaunua) ajoittuvat vuosille 2015-2018. Sopimus sisältää myös kolme optiota yhteensä 90 vaunun toimittamisesta vuosien 2018-2026 aikana.

Metrovaunujen hankintaprosessi pääsi osavuoden aikana toteutusvaiheeseen, kun sopimus espanjalaisen CAF:n kanssa allekirjoitettiin 6.2.2013. Sopimuksen allekirjoitus viivästyi, koska Siemens vei hankintapäätöksen markkinaoikeuden käsiteltäväksi eikä HKL voinut allekirjoittaa hankintasopimusta ennen markkinaoikeuden HKL:lle myönteistä välipäätöstä. Sopimuksen mukaan HKL hankkii CAF:ilta 20 junaa. Junat ovat 90 metriä pitkiä ja vastaavat pituudeltaan nykyisiä kahden yksikön (4 vaunun) junia.

LIITTEET

- Liite 1: Tuloslaskelmaennuste
- Liite 2: Tuloslaskelma
- Liite 3: Tase
- Liite 4: Rahoituslaskelmaennuste
- Liite 5: Investoinnit
- Liite 6: Tunnusluvut
- Liite 7: Tunnuslukujen laskentaperusteet
- Liite 8: Suoritteet

<u>TULOSLASKELMAENNUSTE</u>	KOKO VUOSI		
	Tilinpäätös 2012	Tulosbudjetti 2013	Ennuste 2013
Liikevaihto	139 721	150 002	148 829
Valmistus omaan käyttöön	4 811	5 182	5 296
Liiketoiminnan muut tuotot	18 285	15 935	16 354
Aineet, tarvikkeet	-14 914	-15 330	-15 385
Palveluostot	-30 869	-32 981	-32 545
Henkilöstökulut	-53 418	-55 782	-55 220
Poistot	-31 059	-33 569	-33 445
Muut kulut	-7 169	-7 352	-7 292
Liikevoitto	25 387	26 106	26 591
Rahoitustuotot	37	10	7
Rahoituskulut	-20 864	-23 075	-22 599
Voitto ennen satunnaiseriä	4 559	3 041	3 999
Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja	4 559	3 041	3 999
Poistoeron lisäys (-)/vähennys (+)	-6 575	2 216	1 835
Vapaaehtoisten lisäys (-)/vähennys (+)	3 870	-5 256	-4 881
Tilikauden voitto/tappio	1 854	0	953

TULOSLASKELMA

TOTEUMA JAKSOLTA : 1.1.-31.3

	2013	2012
Liikevaihto	36 097	34 638
Valmistus omaan käyttöön	688	250
Liiketoiminnan muut tuotot	3 352	3 280
Aineet, tarvikkeet	-3 419	-3 378
Palveluostot	-5 523	-6 317
Henkilöstökulut	-11 384	-10 802
Poistot	-8 090	-7 693
Muut kulut	-1 335	-1 309
Liikevoitto/-tappio	10 387	8 668
Rahoitustuotot	-1	0
Rahoituskulut	-5 552	-5 446
Voitto ennen satunnaiseriä	4 835	3 223
Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja	4 835	3 223
Poistoeron lisäys (-)/vähennys (+)	173	456
Vapaaehtoisten var. vähennys (+)	375	0
Tilikauden voitto/tappio	5 384	3 679

TASE

	Ennuste 31.12.2013	Tase 31.12.2012
--	-------------------------------	----------------------------

VASTAAVAA

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat hyödykkeet	1 144	1 031
Aineelliset hyödykkeet	638 953	552 816
Sijoitukset	33 295	33 295
Pysyvät vastaavat yhteensä	673 392	587 141

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Vaihto-omaisuus	4 220	4 220
Saamiset	18 554	14 124
Rahat ja pankkisaamiset	164	164
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	22 938	18 508

VASTAAVAA YHTEENSÄ	696 330	605 649
---------------------------	----------------	----------------

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA

Osakepääoma	380 018	380 018
Ed.tilikausien voitto/tappio	10 316	8 462
Tilikauden voitto/tappio	953	1 854
Oma pääoma yhteensä	391 287	390 334

POISTOERO	34 512	36 347
VAPAAEHTOISET VARAUKSET	14 842	9 961

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen	221 251	120 905
Lyhytaikainen	34 438	48 102
Vieras pääoma yhteensä	255 689	169 007

VASTATTAVAA YHTEENSÄ	696 330	605 649
-----------------------------	----------------	----------------

RAHOITUSLASKELMAENNUSTE

**Varsinaisen toiminnan ja
investointien kassavirta**

	Tilinpäätös 2012	Tulosbudjetti 2013	Ennuste 2013
Tulorahoitus			
Liikevoitto	25 387	26 106	26 591
Poistot	31 059	33 569	33 445
Rahoitustuotot ja -kulut	-20 828	-23 065	-22 592
Investoinnit	-76 564	-147 267	-119 696
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirta	-40 946	-110 658	-82 252

Rahoitustoiminnan kassavirta

Lainakannan muutokset	48 012	107 346	100 346
Muut maksuvalmiuden muutokset	-7 032	3 312	-18 094
Rahoitustoiminnan nettokassavirta	40 981	110 658	82 252

Kassavarojen muutos

Kassavarat tilikauden alussa 01.01.	129	129	164
Kassavarat tilikauden lopussa 31.12.	164	129	164

KÄYTTÖMAISUUSHANKINNAT, 1000 €	Toteutunut 31.3.2013	Ennuste 2013	Tulosbudjetti 2013
HKL-Liikelaitos			
Tuotantoinvestoinnit	3 274	13 848	23 065
Henkilökuljetuksen perusinvestoinnit	<u>5 599</u>	<u>69 760</u>	<u>88 432</u>
HKL-Liikelaitos	8 873	83 608	111 497
HKL-RAITIOLIIKENNE	1 875	14 048	13 233
HKL-METROLIIKENNE	252	22 040	22 137
HKL YHTEENSÄ	11 001	119 696	146 867

TUNNUSLUVUT

	Ennuste 2013	Tilinpäätös 2012
TOIMINNAN LAAJUUS		
Liikevaihto (1 000 €)	148 829	139 721
Liikevaihto/henkilö	139,9	135,0
Liikevaihdon muutos %	6,5	3,2
Investoinnit (1 000 €)	119 696	76 564
Taseen loppusumma (1 000 €)	696 330	605 649
Henkilöstökulut (1 000 €)	55 220	53 418
Henkilöstökulut liikevaihdosta %	37,1	38,2
Henkilöstö keskimäärin	1064	1035

KANNATTAVUUS JA PÄÄOMAN TUOTTO

Oman pääoman tuotto-%	6,1	5,9
Sijoitetun pääoman tuotto-%	4,3	4,7
Liikevoitto (1 000 €)	26 591	25 387
Liikevoitto - %	17,9	18,2

MAKSUVALMIUS

Quick ratio	0,5	0,3
Current ratio	0,7	0,4

VAKAVARAIJUUS

Omavaraisuusaste %	63,3	72,1
--------------------	------	------

Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaitos

LIITE 7

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAPERUSTEET

TOIMINNAN LAAJUUS

Liikevaihto / henkilö (1 000 €)		Liikevaihto / Henkilöstö keskimäärin
Liikevaihdon muutos, %	100 x	Liikevaihdon muutos / Liikevaihto edellisellä kaudella
Henkilöstökulut liikevaihdosta %	100 x	Liikevaihto kaudella

KANNATTAVUUS JA PÄÄOMAN TUOTTO

Oman pääoman tuotto, %	100 x	(Liikelylijäämä ennen satunnaisia eriä + rahoituskulut) / (Oma pääoma+ vapaaehtoiset varaukset ja poistoerot(keskimäärin tilikaudella))
Sijoitetun pääoman tuotto, %	100 x	(Liikelylijäämä ennen satunnaisia eriä + rahoituskulut) / (Oma pääoma+ Sijoitettu korollinen vieras pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)
Liikevoitto, %	100 x	Liikelylijäämä / Liikevaihto

MAKSUVALMIUS

Quick ratio		(Rahat ja pankkisaamiset + Rahoitusarvopaperit + Lyhytaikaiset saamiset) / (Lyhytaikainen vieras pääoma – Saadut ennakot)
Current ratio		(Vaihto-omaisuus + Lyhytaikaiset saamiset + Rahoitusarvopaperit + Rahat ja pankkisaamiset) / (Lyhytaikainen vieras pääoma – Saadut ennakot)

VAKAVARAISUUS

Omavaraisuusaste, %	100 x	Oikaistu oma pääoma / (Oikaistun taseen loppusumma - saadut ennakomaksut)
---------------------	-------	---

Matkustajamäärä, milj. matkaa

	TP2012	31.3.2012	31.3.2013	Ero-%
Raitio	57,2	14,6	14,7	0,4%
Metro	62,2	16,8	17,3	3,0%
Lautta	1,6	0,2	0,2	3,9%
Yhteensä	121,0	31,6	32,2	1,8%

Paikkakilometrit, milj. km

	TP 2012	31.3.2012	31.3.2013	Ero-%
Raitio	572,7	142,3	148,2	4,1%
Metro	2095,3	540,1	537,0	-0,6%
Yhteensä	2668,0	682,5	685,2	0,4%
